

Dönem : 5
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 110

1475 Sayılı İş Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ile Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ve Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun, Aynı Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu. (1/132, 2/470)

TC

Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Başkanlığı
Sayı : 101-252/04116

28.4.1978

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 31.3.1978 tarihinde kararlaştırılan «1475 sayılı İş Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GEREKÇE

Ülkemizde köyden kente göç hareketinin büyük bir hız kazanmasının, kentlerin büyümesi ve mesken sorunlarının yoğunlaşması sonuçlarını ortaya koyduğu bilinmektedir, Kentleşme sürecinin bir başka sonucu da, tek ailenin oturabileceği konut tipinden, birden çok ailenin barınabileceği konut tipine geçilmesi olmuştur. Bu tip büyük yapıların inşası ve daha sonra «kat mülkiyeti» sisteminin yasalaşmış olması ise, özel nitelikli bir hizmet türü olan kapıcılığın gelişip yaygınlaşmasına yol açmıştır.

Bu hizmetlerde çalışan işçilerin İş Kanunu kapsamına alınması gerekli görülerek 1248 sayılı Kanunla, 931 sayılı eski İş Kanununun 5 nci maddesinin ikinci bendine bir fıkra eklenmiş ve «Kaloriferli konut kapıcıları ile çalışmasını aynı işverene veya aynı konuta hasreden konut kapıcıları» İş Kanununun kapsamına alınmıştır. Daha sonra çıkarılan 1475 sayılı İş Kanununun 5 nci maddesinin (e) fıkrasında da aynı hüküm yer almış bulunmaktadır.

Öte yandan konut kapıcılığı hizmetinin, İş Kanunu kapsamında bulunan diğer hizmetlerden farklı bazı özelliklere sahip olması kanun hükümlerinin bu özelliklere uygun bir işlerlik göstermesini engellemiştir.

İşçi ve işveren arasında, kapıcılıkla ilgili hizmetlerde amaca uygun bir düzenlemenin yapılmamış olması çeşitli şikâyetlerin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

Bu nedenle, İş Kanununun ilgili hükümlerinin, konut kapıcılığı yapan işçilerin çalışma koşullarına hangi değişik biçimlerde uygulanacağını belirtmesi amacıyla bir tüzük çıkarılması gerekli görülmüş ve 1475 sayılı İş Kanununa bir madde eklenmesi zorunluğu doğmuştur.

Bu kanun tasarısının birinci maddesi, zorunluk duyulan ek madde metnine, ikinci ve üçüncü maddeleri ise yürürlük ve yürütmeye ilişkindir.

Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ve Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun 1475 Sayılı İş Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/470)

Millet Meclisi Başkanlığına

4 ncü Dönemde hükümsüz kalan 1/303 esas no. lu tasarımı yeniliyorum.
Geređini saygılarımla rica ederim.

Ankara Milletvekili
Semih Eryıldız

Millet Meclisi Başkanlığına

Millet Meclisinin 4 ncü Döneminde hükümsüz kalan 1/303 Sıra Sayılı tasarımı yeniliyorum.
Geređini saygılarımla rica ederim.

17.8.1977

Sivas Milletvekili
Azimet Köylüoğlu

TC

Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Başkanlığı
Sayı : 71-1948/3101

20.6.1975

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 10.6.1975 tarihinde kararlaştırılan «1475 sayılı İş Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

G E R E K Ç E

Ülkemizde köyden kente göç hareketinin büyük bir hız kazanmasının, kentlerin büyümesi ve mesken sorunlarının yoğunlaşması sonuçlarını ortaya koyduğu bilinmektedir. Kentleşme sürecinin bir başka sonucu da, tek ailenin oturabileceği konut tipinden, birden çok ailenin barınabileceği konut tipine geçilmesi olmuştur. Bu tip büyük yapıların inşası ve daha sonra «kat mülkiyeti» sisteminin yasalaşmış olması ise, özel nitelikli bir hizmet türü olan kapıcılığın gelişip yaygınlaşmasına yol açmıştır.

Bu hizmetlerde çalışan işçilerin İş Kanunu kapsamına alınması gerekli görülerek 1248 sayılı Kanunla, 931 sayılı eski İş Kanununun 5 nci maddesinin ikinci bendine bir fıkra eklenmiş ve «Kaloriferli konut kapıcıları ile çalışmasını aynı işverene veya aynı konuta hasreden konut kapıcıları» İş Kanununun kapsamına alınmıştır. Daha sonra çıkarılan 1475 sayılı İş Kanununun 5 nci maddesinin (e) fıkrasında da aynı hüküm yer almış bulunmaktadır.

Öte yandan konut kapıcılığı hizmetinin, İş Kanunu kapsamında bulunan diğer hizmetlerden farklı bazı özelliklere sahip olması, kanun hükümlerinin bu özelliklere uygun bir işlerlik göstermesini engellemiştir.

İşçi ve işveren arasında, kapıcılıkla ilgili hizmetlerde amaca uygun bir düzenlemenin yapılamamış olması çeşitli şikâyetlerin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

Bu nedenle, İş Kanununun ilgili hükümlerinin, konut kapıcılığı yapan işçilerin çalışma koşullarına hangi değişik biçimlerde uygulanacağını belirtmesi amacıyla bir tüzük çıkarılması gerekli görülmüş ve 1475 sayılı İş Kanununa bir madde eklenmesi zorunluğu doğmuştur.

Bu konut tasarısının birinci maddesi, zorunluluk duyulan ek madde metnine, ikinci ve üçüncü maddeleri ise yürürlük ve yürütmeye ilişkindir.

ANKARA MİLLETVEKİLİ SEMİH ERYILDIZ VE SİVAS MİLLETVEKİLİ AZİMET KÖYLÜ-
OĞLU'NUN TEKLİFİ

1475 Sayılı İş Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1475 sayılı İş Kanununun 110 ncu maddesinden sonra aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

«EK MADDE 1. — Bu Kanunun 5 nci maddesinde sözü geçen kaloriferli konut kapıcılarının hizmetlerinin kapsam ve niteliği ile işveren vekilinin belirlenmesi, günlük çalışma sürelerinin, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günleri ile yıllık ücretli izin haklarının, tahsis edildiği hallerde kapıcı konutları ile ilgili sorunlarının düzenlenmesinde uygulanacak değişik şekil ve esaslar Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak bir tüzükte belirtilir.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

10 . 6 . 1975

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>Prof. Dr. N. Erbakan</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>Prof. Dr. T. Feyzioğlu</i>
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>A. Türkeş</i>	Devlet Bakanı <i>S. Öztürk</i>	Devlet Bakanı <i>H. Aksay</i>
Devlet Bakanı <i>M. K. Erkovan</i>	Devlet Bakanı <i>G. Karaca</i>	Adalet Bakanı <i>İ. Müftüoğlu</i>
Milli Savunma Bakanı <i>F. Melen</i>	İçişleri Bakanı <i>O. Asiltürk</i>	Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangil</i>
Maliye Bakanı <i>Y. Ergenekon</i>	Milli Eğitim Bakanı <i>A. N. Erdem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>F. Adak</i>
Ticaret Bakanı <i>H. Başol</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>Dr. K. Demir</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>O. Öztrak</i>
Gıda - Tar. ve Hay. Bakanı <i>Prof. K. Özal</i>	Ulaştırma Bakanı <i>N. Menteşe</i>	Çalışma Bakanı <i>A. T. Paksu</i>
Sanayi ve Tek. Bakanı <i>A. Doğru</i>	En. ve Tab. Kay. Bakanı <i>S. Kılıç</i>	Turizm ve Tan. Bakanı <i>L. Tokoğlu</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>N. Ok</i>	Köy İşleri Bakanı <i>V. Poyraz</i>	Orman Bakanı <i>T. Kapanlı</i>
Genç. ve Spor Bakanı <i>A. Ş. Ereğ</i>	Kültür Bakanı <i>R. Danışman</i>	Sosyal Güvenlik Bakanı <i>A. M. Ablum</i>

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Millet Meclisi

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu

Esas No. : 1/132, 2/470

Karar No. : 7

23 . 5 . 1978

Millet Meclisi Başkanlığına

1475 sayılı İş Kanununa bir madde eklenmesine dair olan kanun tasarısı ile Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ve Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun, 1475 sayılı İş Kanununa bir madde eklenmesine dair olan kanun teklifi, Çalışma Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla görüşüldü.

Görüşülen yasa önerilerinin gerekçelerinde de belirtildiği gibi;

Ülkemizde köyden kente göç hareketinin büyük bir hız kazanmasının, kentlerin büyümesi ve mesken sorunlarının yoğunlaşması sonuçlarını ortaya koyduğu bilinmektedir. Kentleşme sürecinin bir başka sonucu da, tek ailenin oturabileceği konut tipinden, birden çok ailenin barınabileceği konut tipine geçilmesi olmuştur. Bu tip büyük yapıların inşası ve daha sonra «Kat Mülkiyeti» sisteminin yasalaşmış olması ise, özel nitelikli bir hizmet türü olan kapıcılığın gelişip yaygınlaşmasına yolaçmıştır.

Bu hizmetlerde çalışan işçilerin İş Kanunu kapsamına alınması gerekli görülerek 1248 sayılı Kanunla, 931 sayılı eski İş Kanununun 5 nci maddesinin ikinci bendine bir fıkra eklenmiş ve «kaloriferli konut kapıcıları ile çalışmasını aynı işverene veya aynı konuta hasreden konut kapıcıları» İş Kanununun kapsamına alınmıştır. Daha sonra çıkarılan 1475 sayılı İş Kanununun 5 nci maddesinin (e) fıkrasında da aynı hüküm yer almış bulunmaktadır.

Öte yandan konut kapıcılığı hizmetinin İş Kanunu kapsamında bulunan diğer hizmetlerden farklı bazı özelliklere sahip olması kanun hükümlerinin bu özelliklere uygun bir işlevlik göstermesini engellemiştir.

İşçi ve işveren arasında, kapıcılıkla ilgili hizmetlerde amaca uygun bir düzenlemenin yapılmamış olması çeşitli şikâyetlerin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

Bu nedenle hazırlanmış bulunan tasarı ve teklif yerinde görülerek birleştirilmiş ve tasarı metni görüşmelere anametin olarak alınması kararlaştırılarak, maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Konut yöneticisinin sorumluluğu ile temsil yetkisinin belirlenmesi kapıcı konutlarından kira alınmaması gibi anasorunların yasa maddesine eklenmesi Komisyonumuzca uygun bulunduğundan, belirtilen hususların düzenlenmesi tüzük kapsamı dışında tutulmuş ve ek madde bu değişik şekliyle kabul edilmiştir.

İş Kanununun ilgili hükümlerinin konut kapıcılığı yapan işçilerin çalışma koşullarına hangi değişik biçimde uygulanacağını belirtmek amacıyla bir tüzük çıkarılması gerekli görülmüş ve 1475 sayılı İş Kanununa Komisyonumuzca bir geçici madde eklenmesi zorunluluğu doğmuş, tüzüğün altı ay içinde yürürlüğe konması madde ile sağlanmıştır.

Komisyonumuz; yukarıda sayılan nedenlerle tasarı'nın 1 nci çerçeve maddesi içinde yer alan ek maddeyi değiştirerek, buna ilave olarak da metne bir geçici madde eklenmesini kabul etmiştir. Tasarı'nın 2 ve 3 nci maddelerini ise tasarı metninde olduğu gibi aynen kabul etmiştir.

Tasarı başlığı yapılan değişikliğe uygun olarak yeniden düzenlenmiştir.

Komisyonumuz, konunun önemi nedeniyle, tasarı'nın Genel Kurulda öncelikle görüşülmesini dilemeyi karar altına almıştır.

Genel Kurulun oluru alınmak üzere Yüksek Başkanlığı saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Hatay	Muş	Mardin
Öner Miski	M. Emin Seydagil	Metin Musaoğlu
Katip	Adana	Ankara
Van	Oğuz Yazıcıoğlu	Mustafa Başoğlu
İhsan Bedirhanoğlu	Eskişehir	İstanbul
Ankara	Yusuf Cemal Özkan	Cengiz Özyalçın
Kenan Durukan	Kocaeli	Kütahya
	Kenan Akman	A. Mahir Ablum

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1475 Sayılı İş Kanununa Bir Madde Eklenmesine
Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1475 sayılı İş Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

«Ek Madde — Bu Kanunun 5 nci maddesinin (e) fıkrasında sözü geçen kaloriferli konut kapıcıları ile çalışmasını aynı işverene veya aynı konuta hasreden konut kapıcılarının hizmetlerinin kapsam ve niteliği ile işveren vekilinin belirlenmesi, günlük çalışma sürelerinin, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günleri ile yıllık ücretli izin haklarının, tahsis edildiği hallerde kapıcı konutları ile ilgili hususların düzenlenmesinde uygulanacak değişik şekil ve esaslar Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak bir tüzükte belirtilir».

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

1475 Sayılı İş Kanununa Bir Ek Madde ile Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1475 sayılı İş Kanununa aşağıdaki ek ve geçici maddeler eklenmiştir.

«Ek Madde — Bu Kanunun 5 nci maddesinin (e) fıkrasında sözü geçen kaloriferli konut kapıcıları ile çalışmasını aynı işverene veya aynı konuta hasreden konut kapıcılarının işvereni konutun maliki veya ortaklarıdır.

Konut yöneticisi işveren vekili olup, mali sorumluluklar işverene ait olmak üzere, yargı uyumsuzluklarında ve bu Kanunun uygulanması bakımından işverenin temsilcisidir.

Kapıcı konutları için kira istenemez.

Kapıcıların hizmetlerinin kapsam ve niteliği ile günlük çalışma sürelerinin, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günleri yıllık ücretli izin hakları ve kapıcı konutları ile ilgili hususların düzenlenmesinde uygulanacak değişik şekil ve esaslar, bu Kanunda tanınan haklar saklı tutularak Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak bir tüzükte belirtilir».

«Geçici Madde — Ek maddede belirlenen tüzük, yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde düzenlenir».

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin Teklifi

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 3. — Tasarımın 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

31 . 3 . 1978

Başbakan <i>B. Ecevit</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>O. Eyüboğlu</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>Prof. Dr. T. Feyzioğlu</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>Dr. F. Sükan</i>
Devlet Bakanı <i>H. Çetin</i>	Devlet Bakanı <i>E. Akova</i>	Devlet Bakanı <i>Dr. L. Doğan</i>	Devlet Bakanı <i>S. Yıldız</i>
Devlet Bakanı <i>A. R. Septioğlu</i>	Devlet Bakanı <i>M. Kılıç</i>	Devlet Bakanı <i>A. Şener</i>	Adalet Bakanı <i>M. Can</i>
Milli Savunma Bakanı <i>H. E. Işık</i>	İçişleri Bakanı <i>İ. Özaydınlı</i>	Dışişleri Bakanı <i>Prof. G. Ökçün</i>	Maliye Bakanı <i>Z. Müezzinoğlu</i>
Milli Eğitim Bakanı <i>N. Uğur</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Ş. Elçi</i>	Ticaret Bakanı <i>T. Köprülüler</i>	Sağ. ve Sos. Yar. Bakanı <i>Dr. M. Tan</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>T. Mataracı</i>	Ulaştırma Bakanı <i>G. Öngüt</i>	Gıda - Ta. ve Hay. Bakanı <i>M. Yüceler</i>	Çalışma Bakanı <i>A. B. Ersoy</i>
Sanayi ve Teknoloji Bakanı <i>O. Alp</i>	İşletmeler Bakanı <i>Prof. Dr. K. Bulutoğlu</i>	En. ve Tabii Kay. Bakanı <i>Doç. Dr. D. Baykal</i>	Turizm ve Tan. Bakan <i>A. Coşkun</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>A. Karaaslan</i>	Köy İş. ve Koop. Bakanı <i>A. Topuz</i>	Orman Bakanı <i>V. İlhan</i>	Gençlik ve Spor Bakanı <i>Y. Çakmur</i>
Sosyal Güvenlik Bakanı <i>H. İşgüzar</i>	Kültür Bakanı <i>Doç. Dr. A. T. Kışlalı</i>	Yerel Yönetim Bakanı <i>M. Özdemir</i>	